

DAROVITOST I KREATIVNOST DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Zbornik sažetaka

08.02.2020.

Novi Sad

CIP - Каталогизacija у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

159.928-053.4(048.3)

СТРУЧНА конференција "Даровитост и креативност деце предшколског узраста"
(2020 ; Нови Сад)

Zbornik sažetaka [Elektronski izvor] / [Stručna konferencija] "Darovitost i kreativnost
dece predškolskog uzrasta", 8.2.2020, Novi Sad ; [urednica Lada Marinković]. - Novi Sad :
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača : Udruženje vaspitača Vojvodine,
2020

Način pristupa (URL): http://www.vaspitacns.edu.rs/index.php?option=com_content&view=article&id=264&Itemid=197. - Opis zasnovan na stanju na dan 3.2.2020. - Nasl. s naslovnog ekrana. - Rezimei na srp. i hrv. jeziku.

ISBN 978-86-85447-33-4

а) Предшколски узраст - Даровитост - Апстракти

COBISS.SR-ID 332759047

DAROVITOST I KREATIVNOST DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA
Zbornik sažetaka

Izdavači: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad i Udruženje vaspitača Vojvodine
Za izdavača: dr Bojan Milošević, direktor i Radmila Petrović, predsednica Organizatori stručnog skupa:
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad i Udruženje vaspitača Vojvodine

Urednica: dr Lada Marinković
Dizajn i prelom: Art print, Novi Sad
Elektronski pristup: <http://www.vaspitacns.edu.rs>

ISBN: 978-86-85447-33-4

Programski odbor: dr Lada Marinković; dr Svetlana Radović;
dr Anđelka Bulatović; Silvia Gladić, MA

Organizacioni odbor: Radmila Petrović; Silvia Gladić, MA; dr Anđelka Bulatović;
Miloš Vasiljević, MA

Stručni skup predstavlja deo projekta "Mapiranje darovitosti i potencijala za kreativnost kod dece predškolskog uzrasta" koji je podržao Pokrajinski sekretarijat za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost, kao razvojno istraživački projekat visokih škola strukovnih studija u 2019. godini. Rukovodilac projekta je dr Lada Marinković.

Skup se realizuje s ciljem predstavljanja dosadašnjih rezultata projekta i osnaživanja profesionalaca u oblasti predškolskog obrazovanja i vaspitanja za prepoznavanje i pružanje podrške darovitoj i kreativnoj deci i njihovim porodicama u kontekstu vrtića. Po završetku projekta biće objavljena publikacija sa instrumentima u onlajn formi.

Projektni tim je nosilac prava nad kreiranim instrumentima prepoznavanja potencijalno darovite i kreativne dece i u skladu sa tim obavezuje njegove dalje korisnike da u slučaju njihove primene o tome obaveste rukovodioca projekta i adekvatno citiraju izvor u slučaju publikovanja radova u kojima se ovi instrumenti koriste u istraživačke svrhe.

Marinković, L., Radović, S. Bulatović, A., Gladić, S. (2019). Skala za procenu darovitosti na predškolskom uzrastu NS-D1.0/2019. Stručna konferencija "Darovitost i kreativnost dece predškolskog uzrasta", 08.02.2020. Novi Sad: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad i Udruženje vaspitača Vojvodine.

Marinković, L., Radović, S. Bulatović, A., Gladić, S. (2019). Skala za procenu kreativnosti na predškolskom uzrastu NS-K1.0/2019. Stručna konferencija "Darovitost i kreativnost dece predškolskog uzrasta", 08.02.2020. Novi Sad: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad i Udruženje vaspitača Vojvodine.

PROGRAM
stručne konferencije
DAROVITOST I KREATIVNOST DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA
08.02.2020. u Novom Sadu, Petra Drapšina 8.

9:00 registracija

9:30 pozdravne reči organizatora i gostiju

9:45 Jasna Cvetković Lay "Prepoznavanje i podsticanje darovitosti u predškolskoj dobi-naučna saznanja i primer prakse u Hrvatskoj" plenarno predavanje i diskusija

10.30 Lada Marinković "Darovitost kao potencijal ili produkt? Potencijali i produkti našeg projekta"

10:45 Vladimir Džinović "Konstrukti darovitosti i kreativnosti: od implicitnih teorija do psihološkog instrumenta"

11:00 – 11:15 kafe pauza

11:15 Anđelka Bulatović "Darovito dete i podrška porodici"

11:30 Snežana Bulatović „ Partnerstvo porodice darovitog deteta i vrtića"

11:40 Aleksandra Marcikić "Darovito dete i vršnjaci – odnosi i delanje"

11:50 Svetlana Radović "Darovitost u kontekstu familijarizacije detinjstva"

12:00 Olgica Stojić "Kreativnost kroz prizmu savremene koncepcije predškolskog vaspitanja i obrazovanja"

12:15 – 12:30 kafe pauza

12:30 Valerija Ambruš "Prepoznavanje rane potencijalne darovitosti - prvi koraci"

12:45 Silvia Gladić "Kreativnost i darovitost u likovnom izrazu predškolskog deteta"

13:00 Aleksandra Zorić "Prepoznavanje i podsticaj darovitom detetu-prikaz iz prakse"

13:15 – 14:30 pauza za ručak

14:30-15:00 Jasna Cvetković Lay - predstavljanje edukativnih modula za vaspitače o metodama rada sa darovitom decom

Raspored po prijavljenom učešću u radionicama:

15:15 – 16:00 Radionica: Jelena Fatović Nikolić i Jelena Terzić "Daroviti vaspitač - otkrivanje sopstvenih potencijala"

15:15 – 16:00 Radionica: Dušanka Mudrinić i Ivana Mandić "Kako izgleda vrtić za kreativno i darovito dete"

16:00 – 16:15 kafe pauza

16:15 – 17.15 PANEL diskusija "Trebaju li nam darovita i kreativna deca? Šta posle vrtića? (učesnici: Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, NTC program, Udruženje vaspitača Vojvodine, Školska uprava Novi Sad, i dr.)

17:30 – 18:00 zatvaranje skupa, zaključci, evaluacija i dodela sertifikata.

PREPOZNAVANJE I POTICANJE DAROVITOSTI U PREDŠKOLSKOJ DOBI –
ZNANSTVENE SPOZNAJE I PRIMJER PRAKSE U HRVATSKOJ

Jasna Cvetković –Lay, dipl.psih.
ECHA Specialist in Gifted Education
Centar za poticanje darovitosti djeteta „Bistrić“
Stručno-razvojni Centar, DV Iskrice, Zagreb
nadarenost@gmail.com

SAŽECI:

Premda je značaj rane identifikacije i poticanja razvoja darovite djece predškolske dobi prepoznat u teorijskim razmatranjima ovo je područje nedovoljno zastupljeno u znanstvenim istraživanjima. Nedostatak jedinstvene definicije darovitosti i kreativnosti, pitanje što zapravo „mjerimo“ i kako – potencijal, postignuće, izvedbu ili produkt - samo su neke od prijepornih točaka koje su još izraženije u ranoj identifikaciji i podršci. Način definiranja i kriteriji što smatramo darovitošću/kreativnošću utječu na to što ćemo opažati, metode procjene i identifikacije, pa sve do izbora odgojno-obrazovne podrške. Implicitne teorije odgojitelja o tome što je darovitost/kreativnost također utječu na točnost procjena. Empirijska istraživanja provedena na populaciji odgojitelja u Hrvatskoj pokazuju da je u procesu rane identifikacije oslanjanje isključivo na znakove u ponašanju nepouzdan, te da odgojitelji u tom procesu neke druge indikatore stavljaju na prvo mjesto. Konceptija područno-specifičnih darovitosti podrazumijeva iznimne sposobnosti u specifičnim područjima vidljive već u ranoj dobi a definicija uvažava potencijal, ali i izvedbu/produkt, osobito kreativno-produktivnu izvedbu u određenom specifičnom području. Procedura identifikacije uključuje različite alternativne metode - promatranje ponašanja, izvedbe i produkta u obogaćenom okruženju u realnom kontekstu odgojno-obrazovnog procesa. Koncept kreativno-produktivne darovitosti, za razliku od akademske, naglašava razvoj originalnih produkata kao pokazatelja kreativnosti i darovitosti. Već u predškolskoj dobi iznimni uradak djeteta pokazatelj je mogućih visokih potencijala i početne realizacije istih.

Ključne riječi: darovitost, rana identifikacija, predškolsko dijete; odgojiteljske procjene

DAROVITOST KAO POTENCIJAL ILI PRODUKT?
POTENCIJALI I PRODUKTI PROJEKTA "MAPIRANJE DAROVITOSTI I POTENCIJALA ZA KREATIVNOST KOD DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA"

Lada Marinković
Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad
lada.marinkovic@gmail.com

Teorijske diskusije o tome na koje načine definisati darovitost i kreativnost te iz toga formirati konkretne smernice za prepoznavanje darovitih i kreativnih, dominiraju nad potrebom praktične obrazovno vaspitne prakse koja vapi za podrškom u konkretnim metodama i oblicima pružanja podrške konkretnoj deci, konkretnim porodicama u realnom i svakodnevnom životu vrtića. Stoga smo se opredelili da započnemo davanje doprinosa praksi na osnovu saznanja i iskustava iskusnih vaspitača i stručnih saradnika u ovom polju, te da na osnovu njihovih konstrukata o darovitosti i kreativnosti, kreiramo instrument za početno prepoznavanje potencijala za darovitost i kreativnost u dece ranog uzrasta. Izlaganje ima za cilj da predstavi tok projektnih aktivnosti i njegova dva osnovna produkta (instrument za prepoznavanje darovitosti NS-D 1.0/2019 i instrument za prepoznavanje kreativnosti NS-K 1.0/2019), da uputstva za njihovo korišćenje i tumačenje rezultata, i animira stručnjake da se pridruže njihovom daljem usavršavanju. Iako se u konstrukciju instrumenata krenulo od implicitnih teorijskih konstrukata praktičara, u oba instrumenta izdvajaju se dimenzije i elementi koji u najvećoj meri odgovoraju teorijskim postavkama savremenih pogleda na darovitost i kreativnost kao razvojnih potencijala, ali su značajno istaknute i socijalne karakteristike potencijalno darovite i kreativne dece, s obzirom da ih vaspitači posmatraju i prepoznaju u vršnjačkoj grupi. Daljom analizom rezultata primene instrumenata, nadamo se da ćemo potvrditi njihovu uspešnu prediktabilnost darovitih i kreativnih potencijala dece predškolskog uzrasta i na taj način doprineti pružanju adekvatne i pravovremene podrške darovitima.

Ključne reči: razvojni potencijali, darovitost, prepoznavanje darovitosti, prepoznavanje kreativnosti

KONSTRUKTI KREATIVNOSTI I DAROVITOSTI:
OD IMPLICITNIH TEORIJA DO PSIHOLOŠKOG INSTRUMENTA

Vladimir Džinović
Institut za pedagoška istraživanja, Beograd
v.dzinovic@gmail.com

U radu se prikazuje postupak kreiranja psiholoških instrumenata za merenje dečje darovitosti i kreativnosti inspirisan psihologijom ličnih konstrukata. Osnovna pretpostavka od koje smo pošli jeste da su darovitost i kreativnost konstrukti pomoću kojih različiti socijalni akteri, u ovom slučaju vaspitači, osmišljavaju određene fenomene i lična iskustva odnosa sa decom. Cilj je bio razumeti koja značenja ovi akteri pripisuju darovitosti i kreativnosti i koje aspekte dečijeg ponašanja povezuju sa njima. Koristili smo konstruktivističku tehniku mreže repertoara, koja omogućuje da se lični konstrukti ispitanika, kao bipolarne dimenzije, kvantifikuju i analiziraju primenom standardnih statističkih postupaka. Najpre su učesnici fokus grupa elicitali konkretne manifestacije darovitosti, odnosno, kreativnosti, na osnovu kojih je dobijeno 20 konstrukata u vezi sa darovitim detetom i 12 konstrukata u vezi sa kreativnošću. Učesnici su potom procenjivali položaj svakog od elemenata na svakoj od elicitiranih dimenzija, pomoću sedmostepene skale, a pojedinačne procene su uprosečene. Primenom analize glavnih komponenta utvrđeno je da se: a) u vaspitačkim konstrukcijama darovitosti izdvajaju tri grozda - socijalna uspešnost, intelekt i kreativna ličnost; b) u slučaju kreativnosti izdvajaju se dva - lične karakteristike i otvorenost spram zatvorenosti za socijalne odnose. Na osnovu dobijenih komponenti konstruisani su instrumenti za procenu darovitosti i kreativnosti dece predškolskog uzrasta.

Ključne reči: konstruktivizam, darovitost, kreativnost, mreža repertoara.

DAROVITO DETE I PODRŠKA PORODICI

Anđelka Bulatović

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad
dragibulatovic@yahoo.com

Prema svim istraživanjima koja se bave prepoznavanjem i pružanjem podrške darovitoj deci, doprinos porodice pokazuje se kao jedan od izuzetno značajnih faktora. Roditelji su često prvi koji prepoznaju znake darovitosti, prvi koji pružaju podsticaje za razvoj interesovanja i zadovoljavaju potrebe darovitog deteta. Odgovornost roditelja koji imaju darovito dete se povećava zbog detetovih nadprosečnih sposobnosti i specifičnih vaspitno-obrazovnih potreba. Funkcionalnost porodice takođe predstavlja važan element u razvoju darovitog deteta. Međutim, roditelji često nisu dovoljno pripremljeni za podizanje darovitog deteta i nemaju dovoljno znanja, pa im rad sa darovitim detetom može biti izuzetno težak i zahtevan. Stoga predškolska ustanova treba roditeljima da pruži adekvatnu podršku i ohrabrenje kako bi proces razvoja darovitosti kod deteta dostigao maksimalni efekat. Nasuprot roditeljima i porodicama koje prepoznaju i podržavaju darovitost, postoje i one koje potencijale deteta ne prepoznaju, zanemaruju a nekada čak i sputavaju. U tim slučajevima podrška i saradnja sa vaspitačem i predškolskom ustanovom može biti od ključnog značaja za dobrobit deteta. Izlaganje ima za cilj da predstavi različite modele i metode koje se mogu primeniti u radu sa porodicom darovitog deteta a koje omogućavaju povoljno okruženje i usaglašene podsticaje detetu koje su produkt saradnje porodice i vrtića.

Ključne reči: porodica, darovito dete, roditelji, saradnja, predškolska ustanova

PARTNERSTVO PORODICE DAROVITOG DETETA I VRTIĆA

Snežana Bulatović

Predškolska ustanova "Bambi" Kula
pubambi@gmail.com

Tema ovog rada je prikaz partnerstva i zajedničke podrške porodice darovitog dečaka (4,5 god.) i predškolske ustanove, odnosno prikaz modela partnerstva zasnovanog na zajedničkom učešću, poverenju, jednakosti i razmeni. Od trenutka upisa deteta u vrtić pa sve do odlaska u školu, u ukupnom trajanju od dve godine, partnerstvo porodice i vrtića se odvijalo kroz različite oblike i nivo saradnje sa osnovnim fokusom na dobrobiti deteta. Ovako postavljena saradnja i partnerstvo su rezultirali dobitima za dete ali i za roditelje, vaspitače, drugu decu i predškolsku ustanovu u celini. Predstavićemo ovaj primer kao mogući model za vođenje toka partnerstva vrtića i porodice. Biće istaknuta s jedne strane ključna iskustva iz komunikacije i međusobnog učenja vaspitača i tima vrtića od strane roditelja a s druge strane potrebe koje su uočene kod roditelja i načini na koje je partnerstvo doprinelo njihovom osnaživanju. Početno interesovanje, znanje i motivacija roditelja, u ovom slučaju, olakšali su započinjanje partnerskog odnosa sa vaspitačem. U radu ćemo se osvrnuti i na slučajeve koji su u praksi češći a odnose se na pokretanje na partnerstvo od strane vaspitača. Pokrenućemo pitanja koja bi nas, kroz samorefleksiju, mogla dovesti do odgovora kako postupati kada kod nekog od aktera ne postoji spremnost za saradnju.

Ključne reči: partnerstvo, porodica, darovito dete, vrtić, podrška darovitim

DAROVITO DETE I VRŠNJACI - ODNOSI I DELANJE

Aleksandra Marcikić
Predškolska ustanova "Mladost" Bačka Palanka
marcikica@yahoo.com

U radu je dat kratak teorijski osvrt na darovitost i darovitu decu sa ciljem naglašavanja značaja darovitosti. Prikazan je značaj odnosa i delanja darovitog deteta sa vršnjacima u vrtiću. Naglašavanje odnosa i delanja ima za cilj motivisanje praktičara za uočavanje darovitosti kod dece i razvijanje potencijala darovitosti. Imati darovito dete u vaspitnoj grupi i usmeravati vršnjačku interakciju dece zahteva profesionalizam i kompetencije vaspitača koji ume da pronađe savršen sklop da se sva deca osećaju ispunjeno, a to znači stvaranje podsticajnog okruženja za svu decu, kako bi dobila što više mogućnosti za razvoj svog potencijala. Za vaspitača je važno da zna kako da promoviše potencijale darovite dece. Pažljivo i sistematsko posmatranje dece u vrtićima, omogućava da se uoči svako darovito dete, kako ono što se ističe po svojim sposobnostima tako i ono introvertno koje se ne želi isticati ili dete koje ima previše ideja i energije, koju ne zna kako usmeriti ili kreativno usmeriti i zbog toga mu je potrebna podrška.

Ključne reči: darovitost, vršnjaci, dete, odnosi, delanje

KREATIVNI POTENCIJALI KROZ PRIZMU SAVREMENIH KONCEPCIJA PREDŠKOLSKOG VASPITANJA I OBRAZOVANJA

Olgica Stojić
Centar za podršku ranom razvoju i porodičnim odnosima
„Harmonija“, Novi Sad
olgicastojic69@gmail.com
Mirjana Banović, PU Dreamland, Novi Sad

Rad ukazuje na promene u podršci i podsticanju kreativnih potencijala kod dece predškolskog uzrasta, uvođenjem savremenih koncepcija u vrtiće. Osnove programa objedinjuju teorijska saznanja i vrednosna uverenja menjajući ulogu praktičara. Teorijsko vrednosni postulati Osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja "Godine uzleta" se oslanjaju na sociokulturnu teoriju, sociologiju detinjstva i poststrukturalizam, koji promovišu različite načine učenja, izražavanja, istraživanja i učešća svakog deteta u realnom programu, čime se podržava i uvažava svojstvenost deteta. Detinjstvo je samo po sebi vredno a uverenja proizašla iz postulata podrazumevaju sliku o detetu bića kao kompetentnog, bogatog potencijalima, kreativnog bića, bića igre i bića posvećenog učenju koje je aktivni učesnik. Gradeći takva uverenja kod praktičara, iz kojih oni preispituju svoju praksu, i usklađuju program sa slikom vrtića i pedagoško vaspitno obrazovnim radom kakav želimo, dolazi se do fokusiranosti programa na dugoročne ciljeve, a ne na pojedinačna znanja deteta, izdvojene sadržaje i pojedinačne aktivnosti za pojedinačne oblasti/aspekte razvoja, kako je do sada bilo. Dispozicije za celoživotno učenje (otvorenost, radoznalost, refleksivnost, istrajnost, pozitivan lični i socijalni identitet i dr.) kao jedan od opštih ciljeva programa, su značajne dimenzije konstrukta kreativnosti (lične i socijalne osobine), dobijene i tokom projekta, čime se može podvući jednakost i ukazati na potvrđenu važnost podrške kreativnim potencijalima u predškolskom vaspitanju i obrazovanju svakog deteta i u programu kao dokumentu i u programu kao praksi.

Ključne reči: kreativnost, osnove programa, dispozicije

DAROVITOST U KONTEKSTU FAMILIZACIJE DETINJSTVA

Svetlana Radović

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Novi Sad
svetlanar69@gmail.com

U radu se iznosi sociološki pogled na mogućnost ostvarenja darovitosti dece u kontekstu familizacije detinjstva, kao jednom od glavnih strukturnih procesa njegovog oblikovanja i ispoljavanja u savremenom društvu. Prvo se izlažu karakteristike procesa familizacije detinjstva, čija se utemeljenost nalazi u ideologiji familizma zasnovanoj na modernom diskursu porodičnog života i roditeljske odgovornosti. Po njemu su roditelji i porodica primarno mesto staranja o deci. Potom se razmatra širi društveni proces oblikovanja savremenog društva - restrukturiranje socijalne države, koji se između ostalog manifestuje kao privatizacija i komercijalizacija različitih sadržaja kolektivne potrošnje - zdravlja, obrazovanja, sporta, umetnosti, stanovanja, koji pojačava proces familizacije detinjstva. Ovi trendovi, dovode do toga da roditelji nisu samo ključni kreatori detinjstva svoje dece, od obrazovanja i brige za sigurnost i bezbednost do organizacije slobodnog vremena i formiranja društvenih veza i kontakata, nego su ostavljeni bez adekvatne društvene podrške u podmirivanju troškova oko izdržavanja dece. Ovo je posebno vidljivo u pružanju dodatne podrške razvoju darovite dece ili dece sa posebnim obrazovnim potrebama u širem smislu. Na kraju se iznosi mišljenje da združeno delovanje ovih procesa dovodi do privatizacije darovitosti. Aktualizacija darovitosti umesto da predstavlja opšte dobro, postaje privatna stvar porodice, jer prvenstveno zavisi od porodičnih kapitala te time postaje mesto reprodukcije društvenih nejednakosti.

Ključne reči: darovitost, familizacija detinjstva, komercijalizacija sadržaja kolektivne potrošnje, porodični kapitali

KREATIVNOST I DAROVITOST U LIKOVNOM IZRAZU PREDŠKOLSKOG DETETA

Silvia Gladić

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača
Petra Drapšina 8, 21000 Novi Sad
silviagladic@yahoo.com

Stvaraoci nisu samo posebno retki pojedinci. Likovni izraz je urođena sposobnost a kreativnost je potencijal koji postoji u svakom detetu i koji može da se razvija. U samom razvoju likovnog izraza prolazi se kroz nekoliko faza koje mogu biti veoma različite za svako dete. Likovni razvoj teče u kontinuitetu, jedino tempo razvoja može biti drugačiji. Ukoliko se ne podržava, ne podstiče ili ometa, kreativnost u likovnim aktivnostima ostaje skrivena. Kreativnost je u većoj ili manjoj meri prisutna u likovnom izrazu predškolskog deteta ukoliko ono nije sputano na neki način, ukoliko je slobodno da istražuje i eksperimentiše. U većoj meri potencijalna kreativnost je prisutna kada se likovna ostvarenja deteta razlikuju od vršnjačkih. Potencijalna darovitost u likovnom izrazu predškolskog deteta je očigledna zbog stvaralačkog karaktera likovnih aktivnosti i predstavlja skup osobina koje omogućavaju izrazito iznadprosečne rezultate. Potencijalno darovitu decu najčešće karakteriše rani realizam, brz napredak, činjenica da crtaju ne ono što znaju već ono što vide i dr. Obzirom da ne postoji instrument kojim se može utvrditi da li je neko dete kreativno i/ili darovito u likovnoj oblasti, u radu su navedena ponašanja, osobine i veštine takve dece kao i ponašanja i stavovi odraslih kojima oni podstiču ili ometaju dečije likovno stvaralaštvo.

Ključne reči: likovni izraz, predškolsko dete, kreativnost, darovitost, stvaralaštvo

Valerija Ambruš
PU "Pčelica", Apatin
a.valerija63@gmail.com

U radu će biti predstavljeni rezultati istraživanja koje se odnosilo na prepoznavanje iznad prosečnih sposobnosti dece jaslenog uzrasta. Rano prepoznavanje potencijala u skladu je sa savremenim saznanjima o važnosti prve tri godine života, za stvaranje dobrih preduslova za kasniji razvoj deteta. Početna ideja bila je da u saradnji sa medicinskim sestrama - vaspitačima osnažimo osetljivost za prepoznavanje dece koja imaju potencijalnu darovitost već u jaslenom uzrastu. Osnovni oslonac u istraživanju bila su lična iskustva vaspitača u jaslicama. U toku istraživačkog procesa učestvovalo je dva vaspitača i deset medicinskih sestara-vaspitača, a čitav proces odvijao se u periodu decembar 2019. i januar 2020. god. Za prikupljanje podataka korišćen je polustrukturirani intervju. Pored podsticanja i razvoja znanja o tome koliko je važna uloga odraslih (vaspitača) u prepoznavanju rane potencijalne darovitosti dece, rad je bio usmeren i na njihova postojeća, dragocena znanja o deci koja uključuju široku paletu detalja koju uočavaju pri boravku sa decom kroz posmatranje i prepoznavanje osobina koje se mogu okarakterisati kao nadprosečna. Kvalitativna obrada prikupljenih podataka pokazala je da su lična iskustva vaspitača pri prepoznavanju potencijala dece veoma sadržajna, uz izraženu želju i potrebu intervjuisanih za stručnom podrškom, kao što je novi instrument. To bi, po mišljenju učesnika istraživanja, moglo doprineti kvalitetnijem praćenju i pružanju podrške potencijalima dece u vrtiću kao i identifikaciji potencijalne darovitosti i na starijem predškolskom uzrastu.

Ključne reči: jasleni uzrast dece, prepoznavanje potencijalne darovitosti, implicitne teorije vaspitača

Jelena Terzić, Strukovni vaspitač, PU Dečji vrtić „ Zemlja čuda“ Novi Sad
jelenaterzicela@gmail.com

Jelena Fatović Nikolić, Strukovni vaspitač specijalista za Metodiku likovnog vaspitanja, PU „Dečja radost“ Pančevo
jelenafatovicnikolic@gmail.com

Radionica „Daroviti vaspitač - otkrivanje sopstvenih potencijala“ ima za cilj da učesnicima ukaže da je za svako prepoznavanje i bavljenje darovitom decom kao posebnom kategorijom u vaspitanju i obrazovanju, poželjno krenuti od sebe i sopstvenih darovitosti. Kroz neobične priče, igre i druge kreativne aktivnosti, želimo da skrenemo pažnju na činjenicu da svako ljudsko biće nosi u sebi neku, lepotu, snagu, sposobnost ili više njih i da uz osvrt na detinjstvo i osveščivanje svojih potencijala istaknemo važnu ulogu vaspitača u procesu rada sa darovitom, ali i svom decom, kako bi im pomogli da otkriju svoju/e darovitost/i.

KAKO IZGLEDA VRTIĆ ZA POTENCIJALNO DAROVITO I KREATIVNO DETE

Dušanka Mudrinić, pedagog, PU „Maštolend“, Novi Sad
mastolend@yahoo.com
Ivana Mandić, vaspitač, PU „Duga“, Novi Sad,
dugavrt@gmail.com

Prepoznavanje darovitih i kreativnih i stvaranje podsticajnog okruženja u kojem će moći da razvijaju i nadograđuju svoje potencijale jeste velika odgovornost i izazov za vaspitače i stručne saradnike. Mogućnost da se identifikuju dečji potencijali i pruži adekvatna podrška svakom u skladu sa njegovim karakteristikama zavisi od razumevanja deteta, njegovog učenja i razvoja i građenja programa u skladu sa tim. Cilj radionice jeste sagledavanje „slike o detetu“ kao potencijalno darovito i kreativnom biću u profesionalnoj praksi vaspitača. Oblasti u kojima jačamo kompetencije praktičara odnose se na kontekst realnog programa i sagledavanje deteta i vlastitih uloga kroz filter komponenti koje konstruišu darovitost i kreativnost u Skali za prepoznavanje kreativnosti i darovitosti nastaloj u okviru projekta Mapiranje darovitosti i potencijala za kreativnost kod dece predškolskog uzrasta. Sažimanjem procesa tokom radionice učesnici će u fokus postaviti pitanje: "Kako kreirati vrtićku praksu za potencijalno darovito i kreativno dete?" Odgovor na ovo pitanje dobićemo vođenjem dijaloga o svim aspektima realnog programa (odnosima, fizičkoj i socijalnoj sredini, dokumentovanju, učenju...) i potrebama potencijalno darovitog i kreativnog deteta. Praktičarima vaspitačima i stručnim saradnicima to će postati osnov za refleksivno sagledavanje prakse.